

SPORTAKKOORD PIJNACKER-NOOTDORP, 29 oktober 2019

1 Inleiding

Het Ministerie van VWS heeft in de zomer van 2018 samen met de sportsector, gemeenten en maatschappelijk betrokken partners een nationaal sportakkoord gesloten met als hoofddoel zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen. Daarin zijn de volgende zes ambities geformuleerd:

1. Inclusief sporten en bewegen.
2. Duurzame sportinfrastructuur.
3. Vitale sport- en beweegaanbieders.
4. Positieve sportcultuur.
5. Vaardig in bewegen.
6. Topsport die inspireert.

Om de ambities van het nationaal sportakkoord lokaal te vertalen heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp op 2 april 2019 een intentieverklaring gesloten met de volgende organisaties:

- Stichting Katholiek Onderwijs Pijnacker.
- OBS De Meander.
- De Viergang Sport & Ontspanning.
- Voetbalvereniging DSVP.
- MEE/VTV.
- Sportraad Pijnacker-Nootdorp.

Vanaf juni 2019 is een sportformateur aan de slag gegaan met als doel te komen tot een breed gedragen sportakkoord voor Pijnacker-Nootdorp. Basis voor het sportakkoord is de nota Sport en Bewegen 2017-2020 met het daaraan gelieerde uitvoeringsprogramma. In deze nota en in het uitvoeringsprogramma zijn ambities opgenomen die vergelijkbaar zijn met de eerste vijf ambities uit het nationaal sportakkoord.

In het kader van een consultatie zijn in de periode juni-augustus 2019 gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers uit de sport-, de onderwijs- en de welzijnssector. Om het draagvlak verder te verbreden is niet alleen met de 6 ondertekenaars van de intentieverklaring gesproken, maar ook met:

- Gymnastiekvereniging Oliveo.
- Sportplatform Pijnacker-Nootdorp.
- Stichting Octant (christelijk primair onderwijs).
- Stichting Welzijn & Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp (SWOP).
- Stichting Kinderopvang Skippy/Pepijn.
- Beweegcoaches van MEE/VTV.
- Sportfunctionarissen van Team4Talent.

In dit Sportakkoord zijn de uitkomsten van de consultatie samengevat en worden de voorstellen gepresenteerd, die in een plenaire bijeenkomst op 9 oktober 2019 zijn ontwikkeld.

2 Consultatie

De bevindingen uit de consultatie zijn hieronder verwerkt met de beantwoording van de volgende vragen:

1. Wat gaat goed?
2. Wat kan beter?
3. Wat gaan/willen we doen in het kader van het sportakkoord?

Wat gaat (in algemene zin) goed in Pijnacker-Nootdorp:

- Pijnacker-Nootdorp beschikt over goede sportvoorzieningen, doorgaans vitale sportverenigingen (een compleet beeld zal ontstaan door een nog uit te voeren vitaliteitsscan) en de deelname aan het diverse sportaanbod is groot.

- De nota Sport en Bewegen 2017-2020 en het uitvoeringsprogramma zijn een goede basis voor het verder versterken van sport en bewegen in Pijnacker-Nootdorp. Bij de deelnemers van de consultatieronde bestaat breed draagvlak om via een lokaal sportakkoord hieraan een bijdrage te leveren.
- Niet alleen door verenigingen, maar ook door de sportfunctionarissen van Team4Talent, de beweegcoaches 'senioren' en 'aangepast sporten' en de medewerkers van SWOP en van De Viergang Sport & Ontspanning wordt dagelijks gewerkt aan een divers aanbod voor alle inwoners, maar ook voor kwetsbare groepen.

In de consultatie is vanuit het algemene positieve beeld gezocht naar verbeterpunten.

Wat kan (in algemene zin) beter in Pijnacker-Nootdorp:

- Uit het sportdeelname-onderzoek Pijnacker-Nootdorp van 2018 komt overgewicht bij de jeugd als aandachtspunt naar voren en worden alleenstaanden, inwoners met een inkomen net boven de bijstandsnorm en personen met een lichamelijke handicap of chronische aandoening, als doelgroepen aangewezen met een verhoogd risico op beweegarmoede en lage sportdeelname.
- De inzet van de sportfunctionarissen van Team4Talent kan (nog) doelmatiger en de zichtbaarheid/vindbaarheid van de beweegcoaches 'senioren' en 'aangepast sporten' kan (nog) beter.
- Om tot een beter sluitend aanbod voor met name kwetsbare groepen te komen is meer samenwerking nodig tussen sport-, onderwijs-, welzijnsorganisaties en kinderopvangorganisaties.

Meer specifiek heeft de consultatie onder meer de volgende verbeterpunten opgeleverd:

- Het sportvoorzieningenaanbod is goed, maar kan altijd nog beter. Soms bij de realisatie van nieuwe accommodaties (sportcarré in Ackerswoude en de vervangende nieuwbouw van de Jan Janssenhal in Nootdorp), soms door beter gebruik te maken van bestaande accommodaties (medegebruik van clubgebouwen, zoals de huisvesting van Team4Talent bij DSVP).
- Het sportaanbod in Pijnacker-Nootdorp is divers, maar keuzes worden lang niet altijd bewust gemaakt. Op basis van talent/vaardigheden en behoeften zouden kinderen geïnformeerd kunnen worden over de sport die hen (op dat moment) het beste past. Vakleerkrachten/sportfunctionarissen kunnen hier een belangrijke rol in vervullen. Wellicht zijn er ook digitale mogelijkheden om kinderen (en hun ouders) goed te informeren. Een ander voorbeeld van informatieverstrekking is de menukaart 'Gezond en veilig sportklimaat' die in de gemeente Westland wordt gebruikt.
- Om inzicht te hebben in de noden/behoeften van met name kwetsbare groepen is het goed vervullen van de signaleringsfunctie van groot belang. Deze taak is voor een deel in handen van SWOP. Zij komen bij mensen achter de voordeur (bijvoorbeeld in het kader van de maaltijdservice en het maatjesproject).
- Overgewicht en beweegarmoede bij kinderen wordt ook op scholen als een groeiend probleem ervaren. In het kader van 'gezonde geest in een gezond lichaam' worden energizers ingevoerd, wordt bewust gekozen voor vakdocenten bewegingsonderwijs, wordt een kinderfysio ingeschakeld voor het verbeteren van de motoriek en worden sportfunctionarissen van Team4Talent ingezet voor sport en spel tussen de middag, bij naschoolse activiteiten, sportdagen en de Koningsspelen. Voor een effectieve benadering is een meer op het individuele kind gerichte aanpak nodig en moeten effecten beter gemonitord worden (referenties: het programma Lekker Fit en de inzet van sportagogen, waar onder andere in Rotterdam sprake van is).
- Overgewicht en beweegarmoede komt in alle leeftijdsgroepen voor. Er is weinig aandacht voor 'zelfredzame' 40-plussers die weinig tijd overhouden naast privé en werk en er een ongezonde leefstijl op nahouden. Er liggen kansen in het stimuleren van het samen sporten van ouders en kinderen ('sportieve quality time').
- Als kwetsbare groepen worden ook genoemd het groeiend aantal eenzame en dementerende ouderen en kinderen met gedragsstoornissen als adhd en autisme. Ook voor dit soort groepen kan sport en bewegen verlichting bieden, maar uitgekeken moet worden voor stigmatisering. Zoek het niet in algemeen aanbod, maar ga met mensen in gesprek over hun specifieke noden en wensen (casus: jongen van 11 met beperkte motoriek zoekt aansluiting bij een dansschool, maar kan z'n weg niet vinden in Pijnacker-Nootdorp. Door bemiddeling van de beweegcoach kan deze jongen terecht bij een dansschool in Delft).
- Ook voor mensen met een beperking zijn meer sport- en beweegmogelijkheden gewenst. Er zijn meerdere verenigingen met een g-team, maar dit aanbod sluit niet altijd aan op de specifieke behoeften van mensen met een beperking.

- Verenigingen zijn maar beperkt in staat aanbod te creëren voor kwetsbare groepen. Kwetsbare groepen vragen om een professionele benadering. Casus: de bewegcoaches zoeken met sportinstituut Pijnacker naar mogelijkheden om een speciale groep op te zetten voor kinderen met een gedragsstoornis als adhd/autisme. Gedacht wordt aan activiteiten als vecht-/verdedigingssporten, fitness en (zaal)voetbal). Instroom bij verenigingen is voor dit soort jongeren in de regel geen optie.
- Betere samenwerking begint met bewustwording van elkaars belangen en kwaliteiten. Hoewel motieven van commerciële en maatschappelijke aanbieders en mogelijkheden van vrijwilligers en professionals soms uiteen lopen, hoeft dit samenwerking niet in de weg te staan. Denk aan de jaarlijkse buddysportdag en de Mudmakers.
- Op individueel niveau wordt samenwerking gezocht en gevonden, maar regelmatig is ook sprake van cultuurverschillen (sport, onderwijs, welzijn) of verloopt samenwerking tussen vrijwilligers (verenigingen, sportraad) en professionals moeizaam.
- Bij De Buren in Delfgauw komen de sportfunctionarissen en bewegcoaches met enige regelmaat samen voor afstemming en overleg, maar zijn ze ook beschikbaar voor mensen met vragen (sportloket). Door dit uit te breiden naar de andere kernen in Pijnacker-Nootdorp en naast een fysiek ook een digitale loketfunctie te realiseren wordt de zichtbaarheid/vindbaarheid van de sportfunctionarissen en bewegcoaches vergroot en worden de drempels voor mensen met vragen/adviesbehoeften verlaagd.

Uit de consultatie volgen de volgende drie lijnen voor het sportakkoord:

1. Realiseren van een nog beter sluitend aanbod van sport en bewegen voor alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Niet altijd door nieuwe programma's en activiteiten, maar vooral ook door een betere afstemming van vraag en bestaand aanbod.
2. Meer bewustwording van het belang van gezond sporten en bewegen. Bijvoorbeeld door kennisdelen ('story telling'), betere (gebundelde) informatievoorziening met handig gebruik van nieuwe technologieën en innovatiekracht (instellen denktank, betrekken sportklas van Stanislas).
3. Betere samenwerking tussen organisaties om programma's en activiteiten effectiever in te kunnen zetten, ook voor kwetsbare groepen, en opbrengsten beter te kunnen monitoren (waar mogelijk op basis van SMART doelen). Bijvoorbeeld door meetings wijkmanager, bewegcoaches en sportfunctionarissen in Delfgauw/De Buren uit te breiden naar Pijnacker en Nootdorp.

3 Voorstellen

In de plenaire bijeenkomst op 9 oktober 2019 zijn de uitkomsten uit de consultatie met elkaar gedeeld en zijn diverse voorstellen ontwikkeld langs de hiervoor geschetste lijnen. Op basis van een prioriteitstelling heeft dit geleid tot vijf voorstellen.

Lijn 1: Nog beter sluitend aanbod

1. Ontwikkeling van een Sport en Bewegen 2.0 app. Door innovatief gebruik te maken van digitale mogelijkheden wordt de vindbaarheid vergroot en de waarde gepromoot van sport- en beweegmogelijkheden voor alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen.

Andere voorstellen die zijn gepasseerd:

- *Betere aansluiting voor mensen met lichamelijke beperkingen bij revalidatiecentrum Reinier de Graaf met de bewegcoach als intermediair.*
- *Verbreden van het overleg over de vraag naar en het aanbod van G-sporten.*
- *Inventariseren van vindplaatsen waar kennis is van specifieke behoeften op het gebied van sport en bewegen.*
- *Digitaal het aanbod voor aangepast sporten en bewegen in kaart brengen ("wie, wat en waar"). Zie ook www.unieksporten.nl.*
- *Op wijkniveau sport- en beweegactiviteiten organiseren en alle huishoudens daar persoonlijk voor uitnodigen (brievenbus).*

Lijn 2: Meer bewustwording

2. Samenwerking met de zorgsector (huisartsen/praktijkondersteuners en fysiotherapeuten) en het onderwijs voor meer bewustwording over het belang van gezond sporten en bewegen. In algemene zin voor alle inwoners van Pijnacker-Nootdorp, meer specifiek voor kwetsbare groepen.
3. Mogelijkheid bieden aan inwoners, te beginnen met senioren en kwetsbare groepen, om hun gezondheid en conditie te toetsen. Al naar gelang de uitkomsten worden zij geïnformeerd over het belang en de mogelijkheden van sporten en bewegen. Op basis van periodieke monitoring kunnen ontwikkelingen worden gevolgd.

Andere voorstellen die zijn gepasseerd:

- *Benut bestaande projecten en activiteiten beter om de bewustwording te vergroten.*
- *Gebruik Telstar en Eendracht om op regelmatige basis inwoners te informeren over het belang en het plezier van sporten en bewegen ("storytelling").*
- *Betrekt het consultatiebureau bij het vergroten van de bewustwording.*

Lijn 3: Betere samenwerking

4. Verbetering van het sport- en beweegklimaat in het onderwijs en ondersteuning van scholen door inzet van Team4Talent bij inspiratielessen in het bewegingsonderwijs, door (uitbreiding van) motorische remedial teaching door bevoegde docenten en door (uitbreiding van) inzet van sportverenigingen en andere aanbieders van sportactiviteiten (bijvoorbeeld gericht op het maken van gemotiveerde sportkeuzes).
5. Creëren van combibanen, bijvoorbeeld vanuit kinderopvang en de gymnastiekvereniging, waardoor het draagvlak wordt vergroot voor de inzet van professionals.

Ander voorstel dat is gepasseerd:

- *Een actueel, goed toegankelijk overzicht van organisaties in het veld van sporten en bewegen, waarmee inwoners inzicht wordt geboden ("wie doet wat") en het voor organisaties makkelijk wordt samenwerking te zoeken.*

4 Uitvoering

De ondertekenaars van het Sportakkoord Pijnacker-Nootdorp onderschrijven de ambities die uit dit Sportakkoord spreken en zijn bereid een bijdrage te leveren aan de uitvoering ervan.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp neemt het initiatief om voor de vijf voorstellen verantwoordelijke partijen bij elkaar te brengen ("wie gaat wat doen en wanneer") en afspraken te maken over de inzet van middelen, waaronder het beschikbare uitvoeringsbudget. De werkwijze is vergelijkbaar met die van het Uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2017-2020.

De adviseur lokale sport, die aan Pijnacker-Nootdorp is toegewezen, kan sportverenigingen informeren over professionele ondersteuning die voor hen beschikbaar is op de thema's informeren & inspireren, opleiden & ontwikkelen en uitvoeren & realiseren.

De ondertekenaars van het Sportakkoord Pijnacker-Nootdorp zijn bereid periodiek bij elkaar te komen (minimaal éénmaal per jaar) om de voortgang van het Sportakkoord te bespreken en te beoordelen of nieuwe (gezamenlijke) acties gewenst zijn.

Getekend te Pijnacker-Nootdorp op 6 november 2019.

Namens de gemeente Pijnacker-Nootdorp

.....
De heer P.C. Hennevanger

Namens OBS De Meander

.....
Mevrouw L. van Reeven

Namens gymnastiekvereniging Oliveo

.....
De heer R. Korzeniewski

Namens stichting Octant

.....
De heer R. de Vries

Namens Sportraad Pijnacker-Nootdorp

.....
De heer L. Teunissen

Namens MEE/VTV Zuid-Holland Noord

.....
Mevrouw A. Overdevest

Namens voetbalvereniging DSVP

.....
De heer P. de Jong

Namens De Viergang Sport & Ontspanning

.....
De heer S. van de Quast

Namens stichting Welzijn & Ondersteuning
Pijnacker-Nootdorp

.....
De heer R. de Blauw

Namens Sportplatform Pijnacker-Nootdorp

.....
De heer J. de Hoog

Namens stichting Kinderopvang Skippy/Pepijn

.....
Mevrouw S. de Jonge

Namens Team4Talent

.....
De heer A. van Gool

Namens stichting Katholiek Onderwijs Pijnacker

.....
De heer H. Hooijmans